

БЕСКОНАЧНИ НАПРЕДАК: ВАПИРАЈУЋА ЛАЖ, НА КОЈУ СМО СЕ НАВИКЛИ

«Индустријски раст је стао.» «Опадају се приходи предузећа.» Овим фразама неки плаше обичне грађане као децу баба-Рогом. Зато, без обзира да ли човек разуме или не разуме сву ову економску талмудистику с њеним «ликвидностима» и «фјучерсима», саме речи «опада», «престаје да расте», «постоји опасност од стагнације» страшно делују на ум обичног човека. Слично као звоно које звони на узбуну. Ако се чује, то значи да се нешто десило. Не зна се шта је – да ли је непријатељ на вратима или гори амбар – али се сигурно десило.

Све је због тога што смо задојени злочиначком идејом о непрестаном напретку. Неприметно се увукла у нас – с правом становника другоразредне епохе. Пили смо чај и гледали телевизију, жвакали смо сендвич и читали школски уџбеник; удисали смо ваздух и слушали радио. А за то време су се и чај, и сендвич, и ваздух напајали бунилом о бесконачном напретку, за који се могло чути на радију и телевизији, и којим су одисале књижице. Тако нам је заједно с ваздухом и храном ушло у крв убеђење да се свет постепено развија од горег ка бољем по строгој правој линији и нипошто другачије. И да су претходне генерације људи по дефиницији биле глупље и несрећније од садашње. И да човечанство треба бескрајно да се развија, без падова и пауза. Наука, техника, врева, бука, пијаца, јурњава без предаха, вртоглавица од успеха и добити, добит, пораст ликвидности. Све нам је то у крви и подсвести.

У ствари, непријатељи хришћанства су просто још једном узели и украли идеју о бесконачном усавршавању личности и срозали су је с религиозне висине директно у погон за склапање фабрике «Рено». Или до бушотине «Бритиш Петролеум». Или до пословног центра било ког мегаполиса. Како вам се више свиђа.

Да, хришћани говоре о вечној љубави, о бесконачном духовном расту у жељи да човек постане налик на Оца светлости, о безграничним врлинама као што су трпљење и милосрђе. Али хришћани никад не говоре о бесконачном и обавезном расту потрошње, о безграничном богатству, које рађа безграничну похлепу, о обавезној потреби да се умножава комфор долазећи до апсурда. Тим пре то не сматрају нормом. А нама су украли, кажем, представу о бесконачности духовног савршенства и применили су је у виду идеја бесконачног раста у области профита и производње. Добили смо новог идола. Пред њим људи ударају у прапорце и пале жртвене ватре. Дим ових ватри је отровао већ неколико нараштаја.

О, ви који желите бесконачни економски раст изражен у максималним цифрама, чујте. Ако ваше дете расте и расте и ви радосно оловком обележавате рецке на вратима, ваша радост је логична и разумљива. Али оно расте још више и већ је више од вас, и већ удара теменом у горњи део довратка и не престаје да расте. Шта онда? Јурите по лекарима и вичете: «Помагајте!» и о вашем случају се већ снима прилог за телевизију у емисији «Сензације», зар не? У датом случају је јасно да се норма не састоји у бесконачном расту, већ у томе да се он успори и заустави на време како би уступио место моралном и умном развоју.

Или спортиста. Знојећи се и мучећи се на тренинзима он трчи брже, скаче више и весла јаче. Да ли то значи да ће бесконачно развијати своје способности достижући брзину светлости, скачући по облацима и окрећући земаљску куглу као тег? Нипошто. Физички ресурс има границе. Природне границе. Човеку прети смртна опасност ако их занемарује. И сваки спортски геније то схвата кад качи патике или рукавице о ексер и кад постаје бизнисмен, тренер или нешто друго.

Заправо, цео живот је такав. Бесконачни раст у њему могућ је само унутра, а не споља. Спољашњи раст има мноштво ограничења међу којима нису само природне границе и то што ресурси могу бити исцрпљени, већ и воља Божија. У спољашњем животу увек има седам богатих година за стицање резерви масти и седам гладних година како бисмо се њима хранили. Људи Књиге то треба да знају. Дати су им разум и вера да се у годинама ситости не би поносили и да се не би опустили, већ да би стварали различите резерве. И да у годинама оскудице не би очајавали преживљавајући захваљујући овим резервама. Тако заправо живимо на нашим ширинама и живимо имајући на уму да један летњи дан храни пола зиме. Вредно си радио у току пролећа и лета, преседео си зиму чекајући топлоту, - то је извесна аналогија она два египатска периода од по седам година, на чији принцип се наш народ навикао од памтивека. Дакле, не треба дизати буку због различитих стагнација и криза. Цела планета живи у ритму «дан-ноћ». Чак и тамо где је дан неописиво дуг (иза поларног круга), и ноћ је заузврат изузетно дуга. А вечни дан без сумрака и таме нас чека само у Небеском Јерусалиму. Не раније.

Опет ћу рећи. Покушај да се предвиди Царство Божије и да се оваплоти у земаљским формама среће се у животу на сваком ћошку. И све испада некако наказно и као карикатура. Понекад је смртоносно. Вечни мир постаје вечита доконост. Вечна радост – кафански карусел и клупска опијеност. Ако код Павла «нема мушког пола, ни женског» у смислу једнаке светости и равноправности, данас човек не може да схвати где је мушко, а где је женско због потпуно других разлога. И вечни морални напредак заменила је вечита

жеђ за профитом и растом. Једном речју, незнабоштво. Незнабоштво које нам је постепено наметнуто. Фуј.

Ширење спољашње моћи без противтеже у виду унутрашњег духовног рада и смирења рађа нападе конкретног сатанизма на тлу опијености собом. Није важно да ли је то Тамерлан, Александар Македонски или породица банкара с Вол-стрита. Важно је што се то Богу нимало не свиђа, судећи по неким местима из Писма. Господ је приморао Навуходоносора да хода четвороношке и да једе сламу, о чему говори Данило. Није Господ дозволио да се заврши горда вавилонска кула и расејао је немирни грађевински мравињак, зато што је све било гордо и дрско од самог почетка.

Док је на фасади цивилизације бесконачна жеђ за влашћу с бесконачном жудњом за добити на било који начин, на њеном наличју је бесконачни разврат и непријатељство с Господом Богом. Скоро спор с Њим о томе о је главни. Односно, сатанизам. Они са штрафтама и звездама су сад испробали ову одећу и она им се свидела. А ми треба да схватимо да је то погибелан пут и да учимо да размишљамо другачије, не онако као наши непријатељи који се широко осмехују. Треба истерати из себе мисаону, идејну зависност од Западног света свуда где се западни дух укоренио у гордом и незаситом животу аутономном од Бога.

Замена робе из увоза треба да постане и мисаона, идејна. Она треба да се дотакне самих темеља нашег размишљања како бисмо у речима и терминима, у идејама и теоријама мењали демонско људским. Тада нећемо бојажљиво слушати на хиљаде компликованих термина ММФ, термина иза којих се сто посто крије још једна у низу западних гадости.

Све то говорим у прилог томе да постоје богате године и године оскудице. То је нормално. И зато што онај ко жели да расте без граница и разумног циља, само ради процеса раста, личи на једну жабу из приче. Она је хтела да буде коњ и надувала се све док није пукла. Да тако кажемо – то је неоспорно очигледан пример европске идеје о бесконачном напретку.

Протојереј Андреј Ткачов